

Szabolcs -

Szatmár

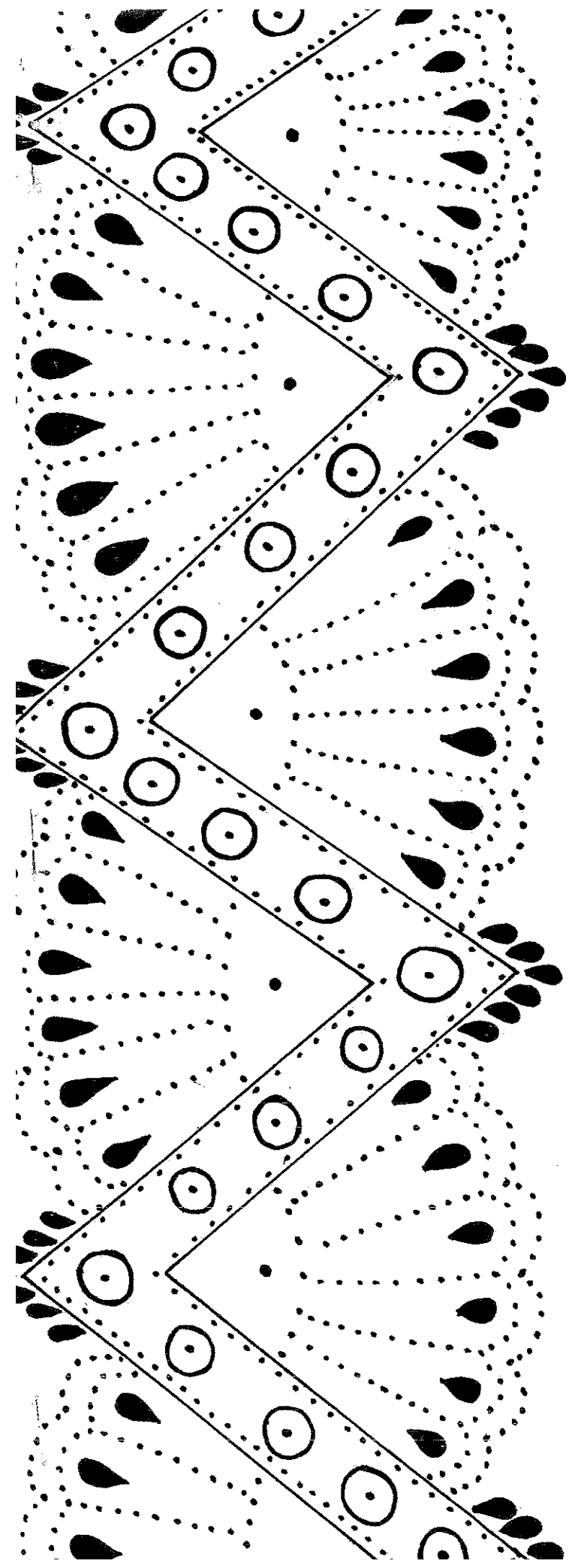
Megye

JÁNCSÁZ

1988 január 29.

F. Zs.

Az Alföld peremvidékének tánckultúráját az Erdély felől betelepülők régies kultúrája színezi, akiket az alföldi parasztság rendszerint az oláh néppel, táncaikat pedig oláhos névvel jelölte. A tánczenében is érezhető erdélyi hatás, különösen a Felső-Tisza-vidéken. Az északkeleti Alföld táncai szervesen kapcsolódnak az északkeleti Felvidék szlovákságának tánckultúrájához, ami újabb tánckultúránk kisugárzó hatásának eredménye.

A Tisza-vidék tánckincsének szerepe átlépi a regionális határokat. A csárdás Tisza-vidéki változata emelkedett leginkább a nemzeti tánckultúra szintjére. A múlt századi népies műtáncok, a nemzeti romantika korszakában kialakított népi-nemzeti táncstílus elsősorban erre az anyagra támaszkodott, s a tánciskolákon keresztül ez terjedt el országszerte. A magyar népterület határait túllépő csárdásdivattal is ez a stílus talált utat a szomszéd népekhez.

A Tisza-vidéki táncdialektus kisebb egységei: a Felső-Tisza-vidék, az északkeleti Felvidék, a keleti palócság, a Nagykunság és Jászság, valamint az Alsó-Tisza-vidék.

A *Felső-Tisza-vidéki* táncdialektus az Alföld északkeleti részét, Szabolcs-Szatmárt, Hajdú-Bihar északi, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén déli részét foglalja magába. Tánc tekintetében a kárpát-ukrajnai magyarság, valamint a romániai Szilágy megye területe is ide kapcsolódik.

A török hódoltság közvetlenül nem érintette ezt a területet, így itt a magyarság korai települési helyeinek felszámolása nélkül élte át a viharos századokat. A török hódoltság idején Erdély és Magyarország közötti átmeneti terület, az ún. Partium északi sávjaként képez hidat, mintegy átjáró területet. A Szamos völgye az észak felé irányuló népmozgás egyik fontos útja volt. Az erdélyi juhászok migrációján kívül a cigányok Alföldre húzódása is ezen a vidéken keresztül történt. Az északkelet felől ruszin, a XVIII. században pedig szlovák hatás éri e vidéket (a Nyíregyháza környéki tirpák bokortanyák kialakulása). A sokféle kelet-európai népből összeötvöződő hajdúság is e terület etnikai képét gazdagította. A sokáig virágzó szilaj nagyállattartás (Hortobágy) kedvezett a régies pásztorkultúra, a pásztortáncok fennmaradásának. A tánckultúra sajátos színeinek kialakulásában jelentős szerepet játszott a cigányok által hordozott és közvetített erdélyi tánckultúra hatása.

A történeti fegyvertáncról, hajdútáncról szóló adatokhoz legközelebb állnak a Felső-Tisza-vidéki *botoló*-táncok (3–6., 29–30. kép). Megőrzésükben jelen-

tős szerepe van a cigányságnak is. A pásztorkodás hanyatlásával, a régi pásztorrend felbomlásával ezt a foglalkozást sok helyütt ők vették át. A pásztorokkal érintkező és keveredő cigányok így váltak a régi pásztor-kultúra megőrzőivé.

A Felső-Tisza-vidéken a *verbunk* még a két világháború között is sok helyütt a tánckezdés szerepében élt. A férfiak a banda előtt csoportozva, karéjban kezdték meg a táncot (Bököny), mindenki szabadon járta a maga figuráit. A kötött karéj formájában járják a tiszapolgári csapásolást. Az Ecsedi-láp vidékén (Tyukod, Nagyecsed) a magyar verbunk a mulatságok egyik fő látványossága volt. A sarkantyú pengése szinte elnyomta a cimbalom rézhúrján játszott kísérezőzenét. A csapásoló motívumok mellett nevezetes figurái a hátravágás és a hegyező. A *csárdás* itt a lassú, csendes (Botpalád), ugrós, félugrós neveket viseli, s a középkorú generációk tánckincsében még ma is gazdag, életerős. Ehhez hozzájárult a tánciskolák jó hatása is, ahol a népből származó kontár táncmesterek rendszeresen tanították a csárdást, és a vidék magyar kultúrájú dzsentrí rétegének is kedvelt tánca volt. A Felső-Tisza-vidéki csárdásban a férfi és nő egymást elengedve hosszú ideig szemben figuráznak. A hármás csárdásra olyankor került sor, amikor kevés a férfi, pl. a lakodalmat előkészítő konyhatánc alkalmával (Cigánd, Paszab). A körcsárdás, kerektánc vagy négyelés az északkeleti Alföldön a legdivatosabb.

A Tisza menti, észak-nyírségi *lakodalmak*ban a fontos, ünnepélyes mozzanatoknál alkalmazzák a *táncosztás* szokását (Mándok, Tiszanagyfalu). A vőfély kikéri a táncra a menyasszonyt, kiosztja a vőlegénynek, majd rokonsági fok szerint sorra táncoltatja a nőket úgy, hogy mindenkit megfelelő férfinak oszt. Az ünnepélyes, szertartásos jellegű tánc azt célozza, hogy mindenkit illendően megtáncoltassanak. A nyugati eredetű szokás a XVII. században jelenik meg a magyar táncéletben. A Dél-Nyírségre és Biharra jellemző dramatikus lakodalmi tánc a *tréfás verbuválás* (Nyírvasvári, Hosszúpályi, Pocsaj, Derecske). A vőfély rigmusokkal gyűjti táncba a férfiakat, verbunkos káplár módjára előtáncolja a figurákat. A libasorban táncolók utánozzák a vezetőt, különben fenyítést kapnak. A vaskos tréfák sorában néha csatajelenetre, színlelt hősi halálra s a holtak feltámasztására is sor kerül.

A Felső-Tisza-vidék *táncéletére* a spontán táncalkalmak feltűnő bősége jellemző. A szabadban rendezett, nemcsak ünnepi, hanem hétköznapi táncalkalmak, a munkához kapcsolódó tánclehetőségek széles skálája (lekvárfőző,

kenderdörzsölő, házépítő kaláka, fonó, dohánysimító stb.) még az utót
 évtizedekben is jelentős szerepet játszott a táncéletben.

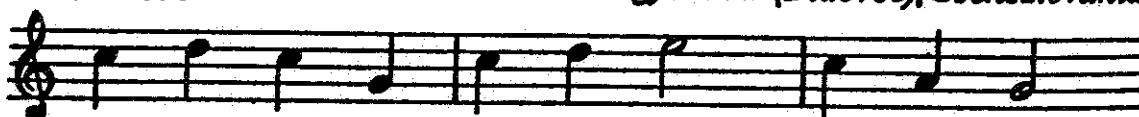
58 A régi Abaúj és Zemplén megyék területe, vagyis a *Felvidék keleti rés*
 már nem palóc jellegű, s táncélete és fő tánc típusai inkább a Felső-Tisz
 vidékhez kapcsolják. A terület déli része, a Bodrogköz tánc tekintetében m
 egyívású a Nyírséggel. Az északi hegyvidéken azonban már kisebb-nagyot
 eltérések mutatkoznak a német telepések, valamint a szlováksággal va
 érintkezés színező hatása miatt.

A vidék kötetlen szóló és szabályozott csoportos formájú *verbunkja*
 (Pusztafalu) a bokázó és csizmaverő motívumok jellemzik. A kimeríthetle
 bőségű nyírségi csapásolásoknak azonban itt csak egyszerűbb változat
 tűnnek fel. A bokázó motívumok jelentőségére utal a sarkantyúzás, ható
 tatás (Alsóberecki) megnevezés. A *csárdás* motívumkincse éppúgy érintkezi

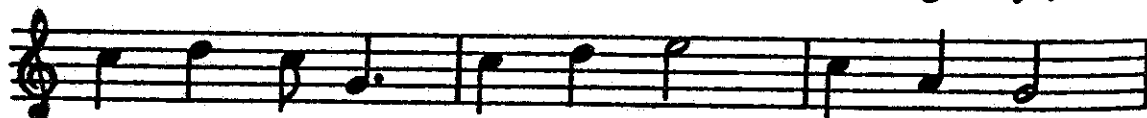
Gyors karikatánc

♩ = 180

Magyarböd (Bidovce), Csehszlovákia

1. A nagy - bö - di do - bo - gós kő - híd - nál,
 2. Ki - lyu - kadt a zsaj - tá - rom don - gá - ja,

Há - rom le - gény roz - ma - rin - got ka - szál.
 El - ha - gyott a sze - re - tőm, a bar - na.

Én le - szek a roz - ma - ring sze - dő - je,
 Ha el - ha - gyott majd meg - vár, majd meg - vár.

Bar - na le - gény i - gaz sze - re - tő - je.
 A nagy - bö - di do - bo - gós kő - híd - nál.

a verbunkéval, mint a Felső-Tisza-vidéken. A tág, nyitott összefogódzási módok, a férfi önálló figurázása, csapásolása, a hármás csárdás és körcsárdás divatja mutatják a rokonságot, de ismét egyszerűbb formákkal találkozunk. A táncéletben itt már jelentős szerepük van a *leánykarikázóknak* (Pusztafalu). Egyszerű oldalt lépésből, zárásból s friss forgásból áll, néhol azonban gazdagabb (Magyarböd). A virágvasárnapi falukerülő zöldágjáráskor (Cigánd) a leányok frissen vágott gallyakkal kapuzva vonulnak végig a falun, szokásdalokat énekelve, s közben egyet-egyet karikáznak.

A tokaj-hegyaljai lakodalmi *osztótánc* a múlt században még a kassai iparoscéhek mulatságaiban is szerepelt. A szőlővidék kádárainak jellegzetes céhtánca az erdőbényei *bodnártánc*. Magyar viszonylatban egyedüli s a Kárpát-medencei elterjedés tekintetében pedig a legkeletibb adat. Német telepések útján kerülhetett ide, akik megtartották ezt a középkorban divatos és főként a városi kisiparoscéhek által fenntartott régi táncformát. Az új céhtagok felvételekor mintegy avató szertartásként alkalmazták. Ebben az ún. lánckardtáncban a résztvevők a kardot mindkét végén fogva, egymással láncszerűen összekapcsolódva táncolnak. A fegyvert később más eszközök váltották fel (vessző, bot, abroncs, kendő stb.), a mesterség szimbólumának megfelelően. A német szórványokkal megtűzdelt Felvidéken e táncok több helyen előfordulnak, elsősorban a szlovákok körében. A kötött, iskolás ki-mértség és pontosságot követelő abroncskezelés, a térformák, a láncba összefonódott táncosok bonyolult szövevénye jellemzi, s ez alapvetően megkülönbözteti a kelet-európai népek elemibb, egyszerűbb és mesterkéletlenebb tánc kultúrájától.

A Heves, Borsod és a régi Gömör megye területén élő *keleti palócok*, valamint a színes viseletű dél-borsodi *matyók* tánc kultúráját jobbra az új stílusú táncok jellemzik.

A *pásztortáncok* szórványos változatai itt a kondástánc, juhásztánc nevet viselték (Mikófalva), melyet juhász kampóval vagy kondásbaltával jártak. A Borsod megyei Szentistvánról olyan változatot ismerünk, melyben a földre tett kalap jelképezi a nyáját, s ezért folyik a játékos botpárbaj. E vidék tánc kincsére a leánykarikázó mellett az ún. *vasvári verbunk* jellemző. A lassú és friss részekből álló hangszeres verbunkzenére szólóban, csoportban vagy párosan táncolnak (Ózd, Szilice, Domaháza). Elnevezése a népetimológia szerint a Gömör megyei Vasvár községről vagy Vasvári Pál nevére nyerte eredetét, aki a szabadságharc idején itt végezte a honvédség megszervezését.

A matyók férfitánca (Mezőkövesd) az alföldi csapásoló verbunkhoz hasonló. A *csárdás* itt már a nyugati dialektusra jellemző lippentős-mártogatós motívumot is tartalmazza, melyet a matyók kiskarító, nagykarító néven neveznek (X–XII. tábla). A hevesi palócok Gyöngyös környékén a lassút gyalogosnak, a frisset sergésnek nevezik. A *gyertyástáncok* elterjedésének ez a vidék a legkeletibb területe. A Heves megyei Nagyrédén az osztótáncokká kapcsolódó sajátos formája él. A keleti palóc és nyugati dialektus fokozatosar olvad át egymásba a Mátra vidékén. Nyugat felé egyre gyakoribb a menyasszonyfektető gyertyástánc, csökken a verbunk divatja, és gazdagodik a csárdás.

Az Alföld középső részének mezővárosi fejlődése igen nagy mértékben hozzájárult a tánc kultúra jellegtelenségéhez. E terület régi táncéletére ugyanazok a mozzanatok jellemzők, amelyeket a szomszédos vidékek épebben megőriztek. A *Jászság* a Felföldhöz közelítő, átmeneti terület, tánc kultúrájában alföldi és palócos jegyek vegyülnek. A *Nagykunságban* pedig a Felső- és Alsó-Tisza-vidék vonásaival találkozunk töredékesebb formában.

A *botoló* egyik érdekes, kunsági–sárréti formáját két bottal járók. A kétbotos pásztortáncok másutt is előfordulnak, de az eszközkezelés sajátos módja a nagykunsági formát önálló típusná teszi. A vállra támasztott botot a másikkal változatos ritmusban ütögetik, néha ketten egymással szemben táncolva csattogtatják össze botjaikat. A Jászságban a seprútánc egyik ritkább formája fordul elő: az eszközt megszemélyesítve táncpartnerként kezelik, derékon fogva lippentik, buktatják (Jászszentandrás). A történeti *verbunk* és a verbuválások emléke még élénk a szó hagyományban (Egres Kiss Lajos története). A legutolsó, 1919-es verbuválásról szóló híradás Túrkevéről származik. A nagykunsági verbunk legszebb változatai is éppen innen kerültek elő. A vidék *csárdásait* már áthatja a tánciskolás stílus, de az idősebb nemzedékek-nél még gyakoriak a lippentős, félfordulós motívumok (Karcag, Dévaványa) s a kopogó figurázás. A tánczene javarészt új stílusú, csupán a pásztorok körében élnek régi kanász- és dudanóták vagy verbunkdallamok.

A *Dél-Alföld* rendkívül tarka néprajzi képe abból ered, hogy ezt a török hódoltságtól legtöbbet szenvedett területet a XVIII. század végétől jelentős számú román, délszláv, szlovák és német telepes népesítette be.

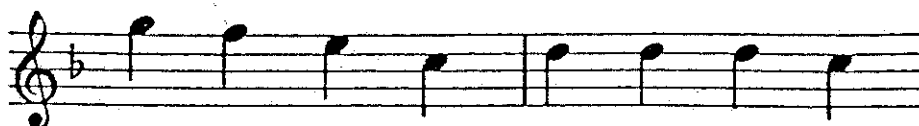
A régi táncstílust itt az *ugrós*, oláhos, kondástánc vagy mars képviseli. A parasztság nem minden rétege ismeri, de nagy területen következetesen feltűnik, főként a pásztorok és volt uradalmi cselédek hagyományában:

Kondástánc

$\text{♩} = 140$

Déaványa, Békés m.

61

1. Fel - ment a kon - dás a fá - ra,

2. A kon - dás - nak zsí - ros in - ge,

Mak - kot rá - zott az al - já - ra.

Per - kál - kö - tős fe - le - sé - ge.

Ki - ci sző - ke, ki - ci bar - na,

Per - kál - kö - tő li - beg, lo - bog,

Majd le - vág a kon - dás - bal - ta.

A kon - dás meg min - dég ka - cag.

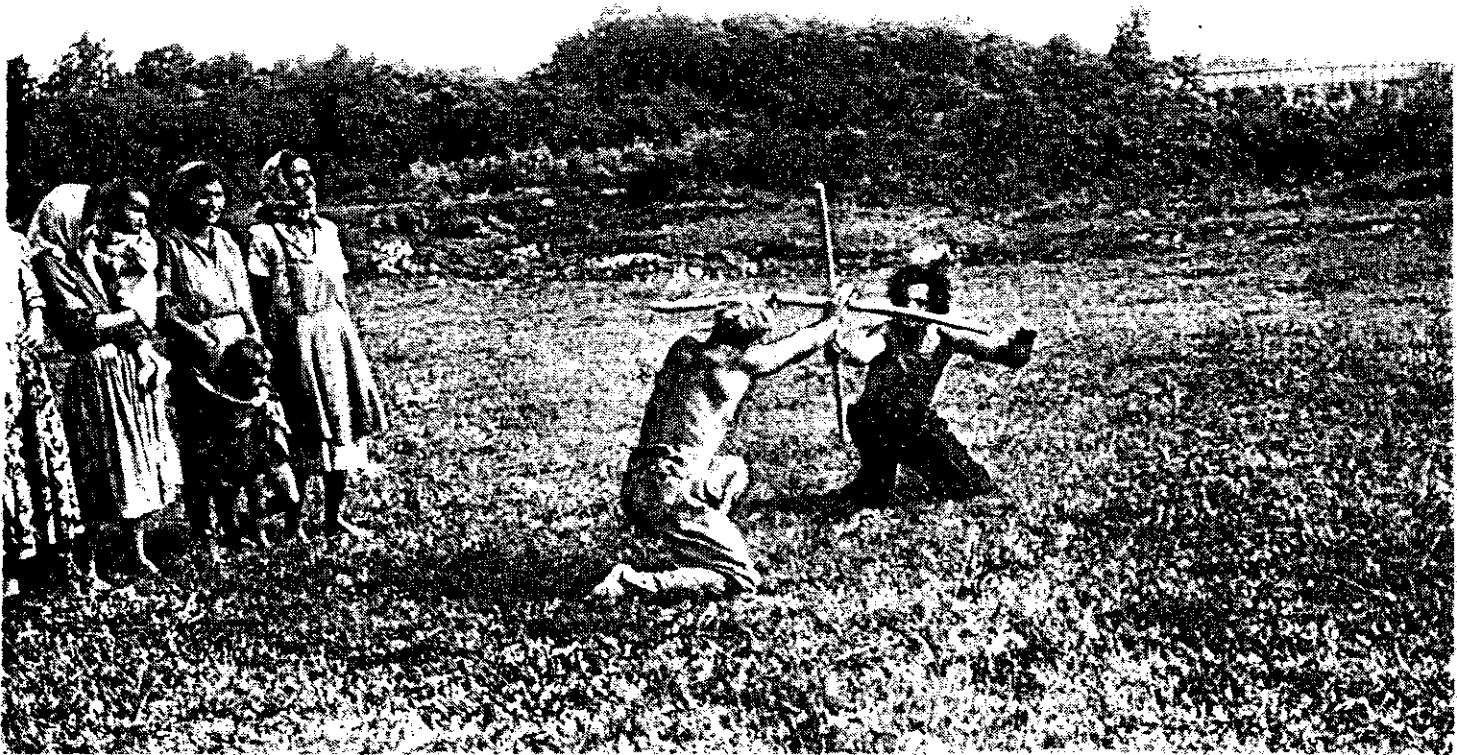
Biharban, Békésben, a Tisza menti falvakban, a Szeged és Kecskemét környéki tanyavilágban. Érdekes páros változata él a Fekete-Körös-völgyi Köröstárkányban. Legvirtuózabbak a férfi szólótáncváltozatok (Tápé, Sándorfalva, Tiszaújfalu). A lakodalomból mindenkit kedvenc nótájával búcsúztat, kísér ki a banda. Ilyenkor a férfiak utoljára jól kitáncolják magukat a mars zenéjére (Apátfalva). A *csárdás* (17. kép) neve lassús és frisses (Ürményháza). A lassú régies formája a rösztetős, a frissé pedig a félfordulós vagy fertályos (Szeghalom). A Szeged környéki tanyákon s a Tisza mentén még emlékeznek a dudára, a tekerőt még a közelmúltban is klarinéttal párosítva használták a padkaporos bálokban, s a citera ma is közkedvelt. A tamburabandák itt is meghonosodtak, a hangszert tökciturának nevezik (Szóreg). A századforduló óta divatosak a rezesbandák.

62 Szeged környékén még él a régi táncba hívási mód emléke. A kocsmá előtt várakozó leányok csoportját az egyik legény mindig kendőjüknél fogva húzta, vezette a tánchelyiségbe, s osztotta szét a páros táncra. A tápai lakodalomban az ún. táncmester irányítja a vacsora előtti sortáncot a menyasszonnyal, amikor is egymás után szólítja táncba a vőlegényt, a koszorúslányokat s legényeket, majd rokonsági fok szerint az egész vendégsereget. Az Alsó-Tisza-vidéken még e század elejéig élt az a régi – ma már csak Erdélyben fellelhető – szokás, hogy az ifjú halott temetését jelképes lakodalmával, táncsal egybekötve rendezték meg (Szegvár, Pécska). A tánc régebben már a temetőben, a sírnál elkezdődött. A halott menyasszonyt vagy vőlegényt legközelebbi barátja, barátnője helyettesítette, s jegyese is részt vett halott párja lakodalmában.

6. Pásztorbotoló. Kékcse, Szabolcs-Szatmár m., 1956

4. Cigánybotoló. Gergelyi-Ugornya, Szabolcs-Szatmár m., 1957

13. Csapásolás. Nagycserkesz-Bundásbokor, Szabolcs-Szatmár m., 1956

SZARAZMALOM
(Tarpa, Árpád u.)

Az Észak-Tiszántúl egyetlen helyszínen megőrzött szárazmalomát 1855-ben építtette Tokaji János a Tóhát-sarkon. A múlt század második felében működő négy szárazmalom közül ez az utolsó 1921-ig őrlött, ezt követően keringőszárában bálókat rendeztek, s magát az épületet is többször átépítették.

A helyreállítás után újra zsindellyel fedték, belső átmérője 13 méter, 7,5 méter magas keringőszárárt 12 vastag tölgycsapló tartja. A sátor közepén tölgycsaplókra helyezve áll a felső végén vaspánttal összefogott „bálványengely”, ebbe felül 12 „keringőrudar” csapolnak. Ezeket alul a kör alakú „zárt gerendához” erősítették, melyet 12 vízszintes gerenda merevít a bálványhoz. Az egyetlen távol-ságra elhelyezett gerendák között egy nagyobb rés van, ide fogták be a malmot hajtó lovakat vagy ökröket. A „zárt gerenda” külső oldalán helyezkedik el a 420 db fafog, melyek a malomházban lévő malomszerkezet orsóját hajtják meg. A malom átlagos teljesítménye óránként egy zsák (kb. 50 kg) gabona megőrlése volt.

A malomnak csak az épülete eredeti, az ismerterett őrlőszerkezetet rekonstruálni kellett.

MÓRICZ ZSIGMOND EMLÉKHÁZ
(Tiszacsécsé, Kossuth u. 29.)

A község központjában áll Móricz Bálinték egykori lakóháza, amelyen haresztendős koráig nevelkedett fiuk, Zsigmond. A múlt század második felében készült épület jellegzetesen felső-tiszavidéki: vályogfala alacsony, fehérre meszelt, a tetje meredek hajlású, tiprott búzasszalmával fedett. A keskeny telket, melyen az épület áll, az utca feől *deszkapalánk*, a többi részen fonott *sóvénykerítés* határolja.

A népi műemlékké nyilvánított házban 1966-ban nyílt meg az első kiállítás, amelyet 1979-ben a *lakóház* alapos felújítása után egy újabb váltott fel. A boltívet keréoszott konyhában elhelyezett régi tárgyak, bútorok (asztal, székek, „telázi”, rajta különböző háztartási eszközök, így cserépkorsók, tányérok, csuprok stb.) az eredeti, ezen a tájon hajdan általános berendezést tükrözik. A boltívet cseréptányérok, -tálak és egyéb konyhai eszközök díszítik. A szobában („első ház”) a Móriczékkel rokon Nyilas családtól megszerzett bútordarabok (két ágy, kredenc, láda, székek, asztal) kerültek, s ezeket kiegészíti egy „csikóspór” és egy régi varrógép is. A berendezést a Móricz-regényekben és -elbeszélésekben leírtak alapján rekonstruálták.

A „*kis ház*”-ban az író gyermekkorát, pályakezdését, szatmári gyűjtőútjának dokumentumait bemutató kiállítás látható.

VÍZIMALOM
(Túristvándi)

A kanyargós, szeszélyes vízhozamú szatmári patakok, kisebb folyók partjára célszerű volt a malmokot cölöpökre állítani, falaikat fából készíteni. A túristvándi malom is ilyen. Helyén már valószínűleg a középkorban is malom állt. A jelenlegi a XVIII. század végén épült, 1899-ben pedig teljesen felújították.

A XX. század elején a csak „paraszti”-ra, azaz a lisztet és a korpát egybeőrli *malom* gépészeti berendezését is fokozatosan kicserélték a maiakra. A malomnak három alulcsapós vízikereke van, melyek közül a középső a daráló, a két szélső pedig – immáron fém erőátviteli szerkezetekkel – hengerszékeket hajt meg. A daráló őrizte meg azt a régi őrlési módot, mely egykor a túristvándi, de más hasonló vízimalmokban is volt. A korábbi, csak egyféle lisztet adó őrléstechnikával szemben a hengerszékekről lekerülő őrlé-

mény többszöri árszitalással szétválasztódik derecére, darára és kenyérlisztre.

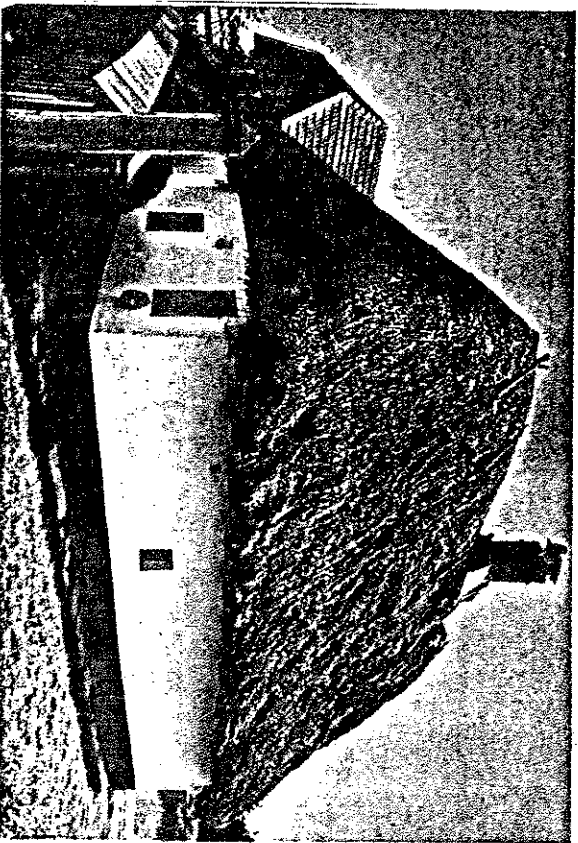
A malmot 1962–65-ben helyreállították, berendezését működőképessé tették, és a látogatóknak be is mutatják az őrlést.

VAJAI TÁJHÁZ (*Vajta, Damjanich u. 102.*)

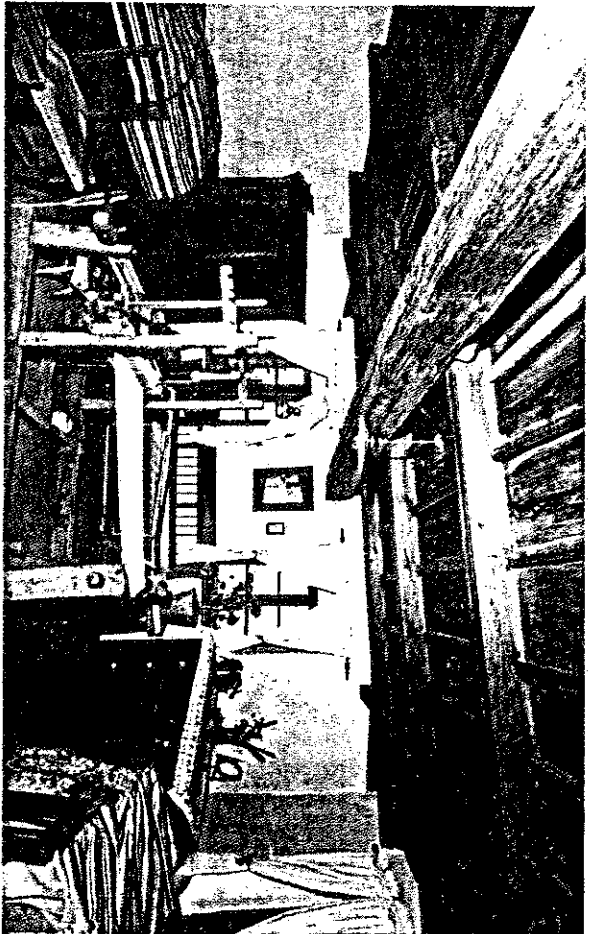
A tipikus nyírségi elrendezést tükröző *lakóház* a község közepén, egykori úrbéni telken áll. A portához a házson kívül egy *istállóval* egybeépített *kamra* is tartozik. A háromosztatú épület külső megjelenése, mindkét végén konyolt nádfedele, a faragott tetőnyársak, a tetőgerincen végigfektetett szegő nádköteg és a nagyméretű, téglából rakott,

ívesen záródó kéményfeji szép összehatást nyújt. Az udvari homlokzaton a hosszan kiugró tető széles ereszt képez. Az épület előtt virágoskert, mögötte hatalmas eperfa teszi hangulatossá a portát.

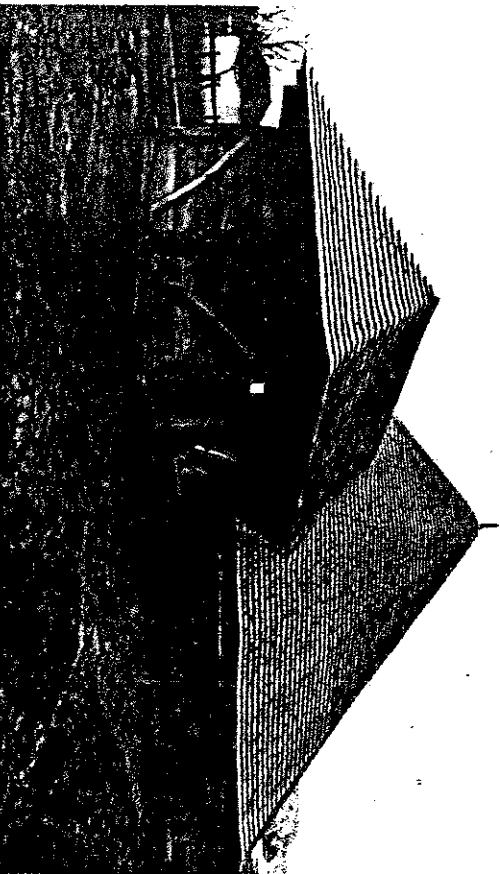
A *lakóház* bejárati ajtaja a boltívvvel két részre osztott konyhába nyílik. Ennek hátsó része fölött szabadkémény, ez alatt tűzelőpadok találhatók. A boltívet és a hátsó padkát cseréptányérok, tálak és más háztartási eszközök foglalják el. Az utcai szoba nagy részét a kemence tölti ki. Berendezési tárgyai (ágy, asztal, karosláda, kredenc, szekrény) téli időszaknak megfelelő állapotot tükröznek; a középén álló szövöszéken („esziováta”) rongyszőnyegek és -pokrócok készültek, s ezek a helyszínen megvásárolhatók. A hátsó szoba berendezését két ágy, komód, karosláda, asztal, székek és egy szekrény alkotják.

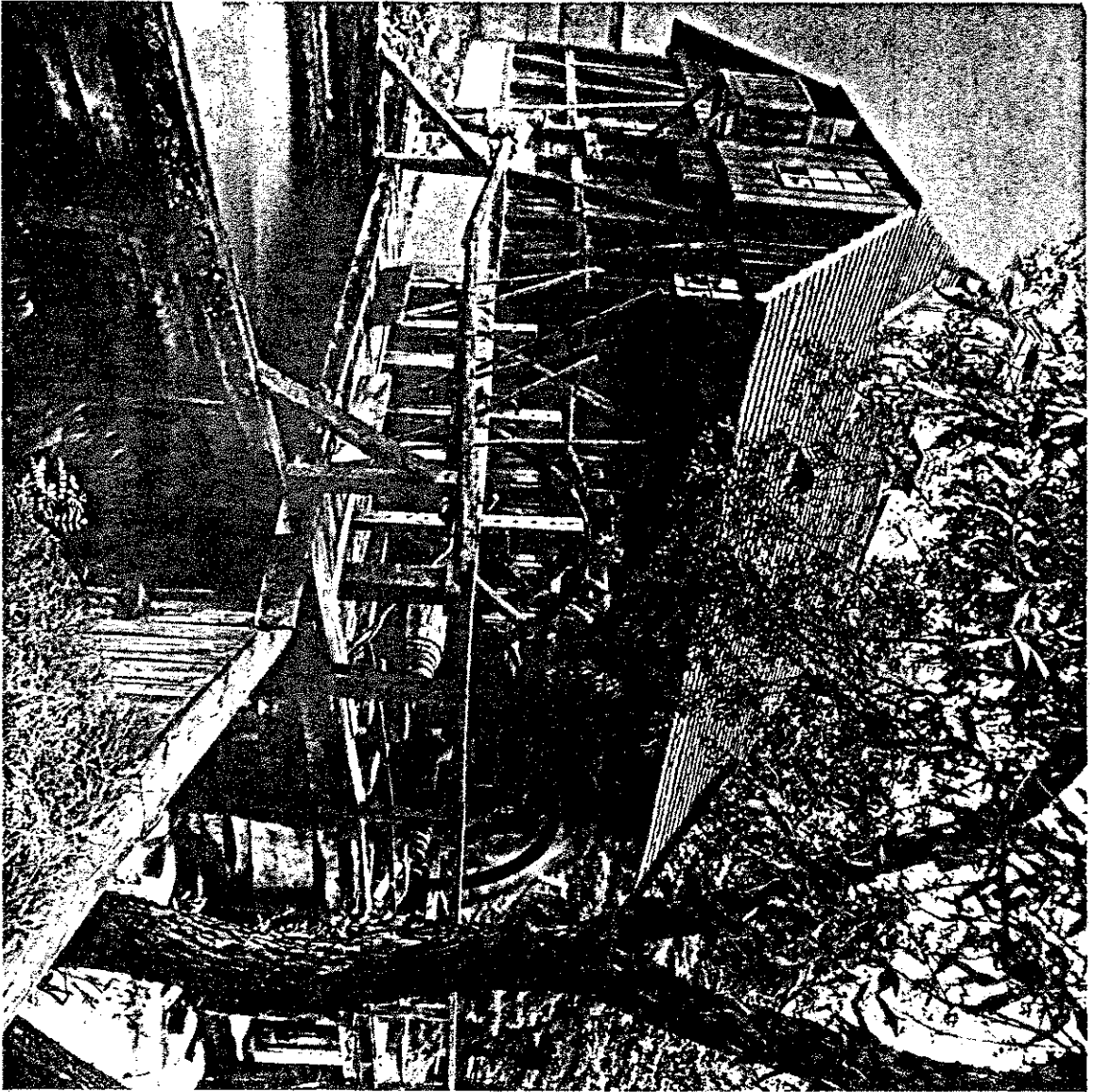
A úszacsécsesi Mórcaz Emlékház (Hapák J.)

A vajai Tájház első szobája (Hapák J.)

A tarpai Szárazmalom (Hapák J.)

A túrisvándi Vízimalom (Hapák J.)

„Szabadtéri Néprajzi Múzeumok”
Corvina

18. komámasszony

A A D G
Egye meg a fene ezt a vi-lá- got

H H E A
Éle-tem- nek fe- le- nya- ká- ra há- góú

G C G C
É- le -tem- nek a leg- szeb- bik ko- rá- ba

C E A A
Öl- töz- tet- nek menyasszonyi ru- há- ba

Én is voltam valamikor valami
Én is tudtam a legénynek hazudni
De mióta nem hisznek a szavamnak
Elfelejttem minden csalfaságomat

Életemben mindig szépet szerettem,
Utoljára csunyával kell megélnem,
No, de se baj, ha én így érdemeitem,
Nem kellett vón mindig szépet szeretnem,

Fekete tyúk szedegeti a meggyet,
De semmirevaló kislányt szeretek!
Nem bánom én, ha semmirevaló is,
Semmirevaló vagyok én magam is.

Komámasszony engedjen fel az ágyra
Hadd tegyem a bal kezem a farára.
Nem csinállok semmi gorombaságot,
Éjfél után megcsókolom a szádát.

CSENDES

Szabolcs-Szatmár

Musical score for 'CSENDES' in 4/4 time. The score consists of two staves. The first staff is the vocal line, and the second staff is the guitar accompaniment. A circled 'F' is written above the first measure of the vocal line. The guitar accompaniment includes chords such as d, GG⁺, C, g, g⁺, C, C⁺, F, C, C⁺, A, A⁺, d, F, g, F, A⁺, and d.

Mikor Rózsa Sándor
Felül a lovára,
Aranyrojtos golycsgatyája
Sej, haj, úszik a Tiszában.

Fúdd el jó szél, fúdd el,
A Tiszának habját,
Hogy ne találja meg senki
Sej, haj, Rózsa Sándor nyomát.

Húzd el, húzd el rózsán,
Ablakod firhangját,
Megérkezett Rózsa Sándor
Sej, haj, sötét pejparipár

MAGYAR VERBUNK

Szabolcs-Szatmár

Musical score for 'MAGYAR VERBUNK' in 4/4 time. The score consists of six staves. The first staff is the vocal line, and the subsequent staves are the guitar accompaniment. The guitar accompaniment includes chords such as D, E, E⁺, A, A⁺, D, H⁻, e, e⁺, A⁺, D, A⁺, D, G, Fis, G, D⁻, H⁻, e, e⁺, A, A⁺, D, h, A, A⁺, D, A, D, D⁺, and h.

CSÁRDÁS

Szabolcs-Szatmár

A₁ a G G⁷ E⁻⁷ a -
 F - G⁻⁷ C F
 d A^o E - E⁷ A₁ a

Fekete gyűrűfa a sátor,
Rózsa Sándor benne táncol,
Benne táncol két katona,
Szépen szól a sarkantyúja.

Csaplárosné lánya Trézsi,
Nem akarja a bort mérni,
Válogat a rézicébe,
Melyik illik a kezébe.

Szabolcs-Szatmár

a A d d⁷ G G⁷ C G C
 a - D D⁷ C E E⁷ a -

Szép a fekete bárány,
A feketeszemű lány,
A legény is, ki barna,
Kinek göndör a haja!

Jaj a szívem szegfűszál,
De kedvemre nyílottál,
Bár csak el ne hervadnál,
Bokrétába' maradnál.

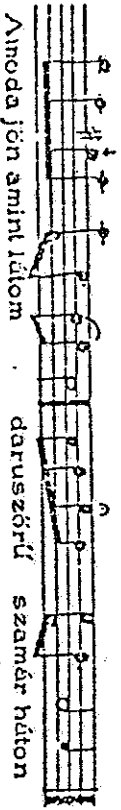
CUKA SZŐKE CSÁRDÁS

Szabolcs-Szatmár

The musical score is written on seven staves. The first two staves show the melody in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with some measures containing triplets. The accompaniment is provided on the remaining five staves, using chords and bass notes. The chords are labeled with letters: A, A7, D, G, C, E, and E7. Some notes are marked with a '+' sign, indicating a sharp or a specific fingering. The piece concludes with a double bar line.

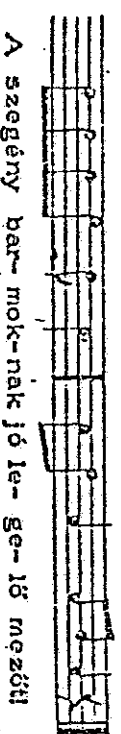
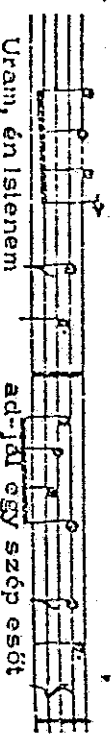
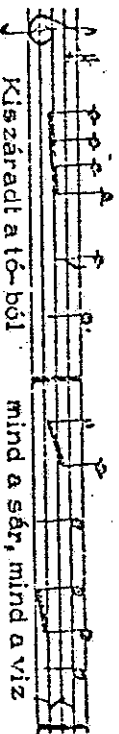
Összeállította Sallai Sándor
 Harmóniával ellátta Roskó Béla

13. két hete már

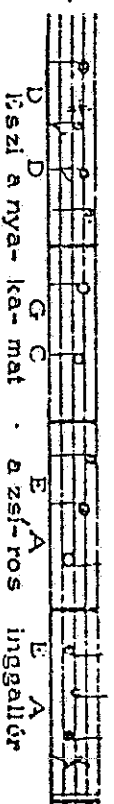
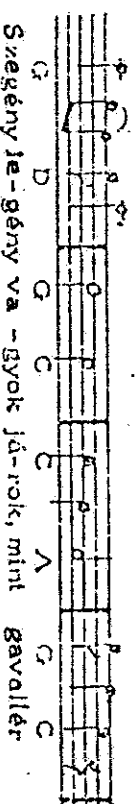
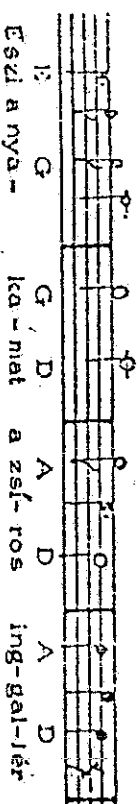
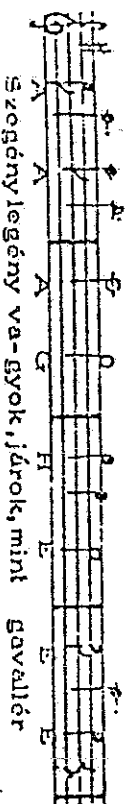

- Jó estét ődös bojtáron, azt kérdezem vün-e káron!
- Nincsen károd, de nem is lesz, míg a nyáj a kezomen lesz.
- Eridj, fogd meg azt a babost, azt a legszebbik harangost!
- Kiben megvan száz font fagyvú, két subéra való gyapjú.

14. kiszáradt a tóból

15. Lóra csikós, lóra

- Lóra csikós, lóra, nem a csárda felé
- Elszaladt a ménes Lengyelország felé
- Feljebb, elejbe, a csikó elejbe
- Mert be talál menni a babám kertjébe
- Lóra csikós, lóra, elszaladt a ménes
- Csak egyedül maradt a pényván a círos
- Számolj bojtár, számolj a kötőékszárral
- Majd én is számolok a fias kancával

19. kék ibolya

A D G A H H
Kék ibolya ha le- szaki- ta-ná-lak

A D G H E E
Mit mondanál babám, ha el- hagynálak?

E G C D E E
Azt mondanám, verjen meg a terem- tő

D D G E A A
Sose voltál igaz szívű szeretői

Jaj, de nehéz a szerelem titkolt
Tövis közül az ibolyát kiszedni
Kiszedném, de megsúrja a kezemet
Kil szerettem az az ernyém nem lehet
Mit nekem egy almát kéltete vágni
Mit nekem a szeretőmtől elválni
Elválásom nem annyira sajnálom
Csak igazán szerettelek, azt bánom

20. én kismadár létemre

C A G E E H E
Én kis madár létemre mire ve-te- med-tem

C A G E E H E
Amdőn a szalmájból szemet sze-de- gettem

F H B C A A
Tübbe ostole kő-ba- im oda szabul- sá- gim

E A C E A A
Mégsebezve lábaim' oda vi-gas- sá- gim

Számomra egy kallicka el van már készítve
Eledtem cukorral fel van elegyítve
Négyesem tetszik az íjlet, jut eszembe frászrem
Százszerszer jobb volt nekem, míg szübe don étem

21. cuka szöke csárdás

A G A A A A

A A A A A A

A A A A A A

A A A A A A

A A A A A A

A A A A A A

G C C G C C

G C C E A A

BIBLIOGRAPHY

- 1) A MAGYAR NÉP TÁNCAI
- MÁRTIN GYÖRGY-CORVINA

- 2) SZABADTÉRI NÉPRAJZI MUZEUMOK
- CORVINA

- 3) ZENE
- DÉLIBÁB

